

28 Ιουνίου, 1991

[ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ/σπής]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΛΟΕΛ ΛΤΔ.,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΤΕΛΩΝΕΙΩΝ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υποθέσεις Αρ. 364/87, 577/87).

Διοικητική πράξη — Εκτελεστή — Χαρακτηριστικά εκτελεστής πράξης — Μόνο οι εκτελεστές πράξεις αποτελούν αντικείμενο προσφυγής — Απαραδέκτη προσβολή με προσφυγή πράξεως πληροφοριακού χαρακτήρα στην κριθείσα περίπτωση.

5 Διοικητική πράξη — Ανάκληση — Φύση και ενέργεια — Κανόνες — Αρχή του εστορrei στο διοικητικό δίκαιο — Ανάκληση παράνομων διοικητικών πράξεων.

10 Τελωνειακοί Δασμοί και Φόροι Καταναλώσεως — Άρθρα 24, 77, 79, 159 και 161 του Περί Τελωνειακών Δασμών και Φόρων Καταναλώσεως Νόμου — Περιεχόμενο ρύθμισης και ερμηνεία — Υιοθέτηση του πορίσματος της *Rolex Watch Co. Ltd. v. Commissioners of Customs and Excise* στην εξετασθείσα υπόθεση.

15 Με τις προσφυγές που συνεκδικάστησαν οι αιτητές προσέβαλαν δύο επιστολές του καθ' ου η αίτηση Διευθυντή Τμήματος Τελωνείων τις οποίες τους απηύθυνε σχετικά με την εισαγωγή προϊόντων και αφορούσαν την βάση υπολογισμού της αξίας των προϊόντων και την επιβολή 8% επί πλέον ποσού δασμολογητέων εξόδων. Ως προς τη μία προσβαλλόμενη πράξη τέθηκε θέμα εκτελεστότητάς της, η δε δεύτερη πράξη συνιστούσε, όπως αποφασίστηκε, ανάκληση παράνομης διοικητικής πράξης.

20 Το Ανώτατο Δικαστήριο, απορρίπτοντας την πρώτη προσφυγή και ακυρώνοντας την επίδικη στη δεύτερη προσφυγή, αποφάσισε ότι:

(1) Το άρθρο 146 του Συντάγματος δίδει στους πολίτες το δικαίωμα προσφυγής εναντίον αποφάσεων, πράξεων ή παραλείψεων σε θέματα δημοσίου δικαίου. Η αναθεωρητική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου περιορίζεται στον έλεγχο της νομιμότητας εκτελεστών διοικητικών αποφάσεων ή πράξεων. Τα χαρακτηριστικά της εκτελεστής διοικητικής πράξης είναι:- 5

(α) Να είναι προϊόν άσκησης εκτελεστικής ή διοικητικής λειτουργίας από όργανο, αρχή ή πρόσωπο.

(β) Το όργανο, αρχή ή πρόσωπο να ενεργούν στη σφαίρα του δημοσίου και όχι του ιδιωτικού δικαίου. 10

(γ) Παραγωγή νομικών αποτελεσμάτων με άμεση νομική ισχύ.

Η επιστολή ημερομηνίας 25 Φεβρουαρίου, 1987, που προσβάλλεται με την προσφυγή 364/87 δεν δημιουργεί, τροποποιεί, καταλύει δικαιώματα ή υποχρεώσεις των αιτητών. Δεν έχει παράγωγα έννομα αποτελέσματα με άμεση νομική ισχύ. Είναι καθαρά πληροφοριακού χαρακτήρα, στερείται εκτελεστότητας και, ως εκ τούτου, δεν υπόκειται στον αναθεωρητικό έλεγχο του Δικαστηρίου. 15

(2) Η αρχή του Estoppel στο Αγγλικό Δίκαιο είναι συγγενής με την αρχή της καλής πίστης που εφαρμόζεται στο Ηπειρωτικό Διοικητικό Δίκαιο προπαντός στο πλαίσιο της ανάκλησης ευμενών διοικητικών πράξεων. Η κυριαρχική Διοίκηση που ενεργεί κατά κανόνα μονομερώς υπερέχει νομικώς των ιδιωτών. Από την αρχή της καλής πίστης προκύπτει ότι η Διοίκηση δεν δικαιούται να εκμεταλλευθεί ή ακόμη λιγότερο να δημιουργήσει καταστάσεις πλάτης, απάτης ή απειλής. 20
25

Η Διοίκηση δικαιούται να προβεί σε ανάκληση διοικητικής πράξης. Η ανάκληση δεν χρειάζεται συγκεκριμένο τύπο και διέπεται από τις γενικές αρχές που καθιέρωσε η νομολογία του Διοικητικού Δικαίου. Η ανάκληση είναι ξεχωριστή εκτελεστή διοικητική πράξη με την οποία ακυρώνεται εκ τunc η ανακαλούμενη πράξη ή απόφαση. 30

Η ανάκληση είναι εκτελεστή διοικητική πράξη που υπόκειται στην Αναθεωρητική Δικαιοδοσία του Δικαστηρίου. Με την ανάκληση εξαιρείται η προηγούμενη πράξη. Η ανάκληση των νόμιμων διοικητικών πράξεων είναι επιτρεπτή, εφόσον δεν θίγονται δικαιώματα των πολιτών που δημιουργήθηκαν με την πράξη η οποία ανακαλείται, ή για λόγους δημοσίου συμφέροντος. Οι παρόνομες πράξεις, δηλαδή, πράξεις που εκδόθηκαν κατά παράβαση νόμου και εκείνες που εκδόθηκαν με πλάνη περί τα πράγματα, μπορούν να ανακληθούν. Η ανάκληση όμως δεν επιτρέπεται ύστερα από παρέλευση μακρού χρόνου, εκτός εάν λόγοι δημοσίου συμφέροντος επιβάλλουν την ανάκληση, ή η πράξη που ανακαλείται στηρίχτηκε σε δόλια ή απατηλή ενέργεια του ενδιαφερόμενου προσώπου. Ανάκληση λόγω διαφορετικής εκτίμησης των ίδιων δεδο- 35
40

μένων δεν είναι επιτρεπτή και η πράξη της ανάκλησης ακυρώνεται.

5 Με βάση τα στοιχεία ενώπιον του Δικαστηρίου, είναι πρόδηλο ότι η αρχική δασμολόγηση των εμπορευμάτων, η εκτίμηση της αξίας εν προκειμένω, ήταν λανθασμένη και, ως εκ τούτου, αντίθετη με τις νομοθετικές πρόνοιες. Η πράξη που προσβάλλεται με την προσφυγή 577/87 είναι ανάκληση παράνομων διοικητικών πράξεων.

10 (3) Ο χρόνος εκτίμησης της αξίας και πληρωμής του δασμού είναι ο χρόνος της κατάθεσης της διασάφησης σύμφωνα με το Άρθρο 24 του Νόμου και/ή ο χρόνος μεταφοράς των εμπορευμάτων από την αποθήκη αποταμίευσης - Άρθρα 77 και 79.

Η αξία των εμπορευμάτων είναι η αξία που έχουν C.I.F. στη χώρα προελεύσεως στον ουσιώδη χρόνο στην ελεύθερη αγορά.

15 Η αξία αλλοδαπού εμπορικού σήματος για εμπορεύματα που εισήχθησαν με αλλοδαπό εμπορικό σήμα λαμβάνεται υπόψη στον καθορισμό της αξίας των εισαγομένων εμπορευμάτων για σκοπούς επιβολής δασμού. Το ποσοστό των εξόδων της διαφήμισης στο εσωτερικό, που αντανακλάται στην αύξηση της αξίας των εμπορευμάτων, λαμβάνεται υπόψη.

20 Δεν προστίθεται απαραίτητα το σύνολο του ποσού της εσωτερικής διαφήμισης. Όλοι οι παράγοντες σε κάθε υπόθεση πρέπει να ερευνώνται και να λαμβάνονται υπόψη.

25 (4) Η απόφαση *Rolex Watch Co. Ltd. v. Commissioners of Customs and Excise* εκφράζει την ορθή νομική θέση με βάση την οποία πρέπει να κριθεί η παρούσα υπόθεση.

Οι αιτητές με σύμβαση ήταν οι αποκλειστικοί διανομείς στην Κύπρο έστω και αν οι αποκλειστικοί αντιπρόσωποι ήταν η εταιρεία TITANIA Λτδ.

30 Οι αιτητές είχαν με εξουσιοδότηση ξοδεύσει τα ποσά που έχουν αναφερθεί για τη διαφήμιση στο εσωτερικό των εμπορευμάτων που εισήχθησαν. Ο Διευθυντής, τρία, δύο και ένα χρόνο, αντίστοιχα, μετά την εισαγωγή προέβηκε σε μια απλή πράξη, την πρόσθεση του ποσοστού 8%, που είναι το σύνολο των εξόδων διαφήμισης για κάθε χρόνο έναντι της τιμολογιακής αξίας των εμπορευμάτων.

35 Τα έξοδα διαφήμισης έγιναν, όπως φαίνεται, μετά από ορισμένες εισαγωγές. Ο Διευθυντής δεν ερεύνησε και, πρόδηλα, περιέπεσε σε πλάνη περί τα πράγματα αναφορικά με τον ουσιώδη χρόνο εκτίμησης της αξίας των εμπορευμάτων και τον ουσιώδη χρόνο που ξοδεύτηκαν τα χρήματα για τη διαφήμιση. Δεν ερεύνησε την έκταση που η διαφήμιση αντανακλούσε ή επηρέαζε τις τιμές των εμπορευμάτων.

40 Η θέση του Διευθυντή ότι οι αιτητές, με βάση τη δήλωση της

15ης Ιανουαρίου, 1987, ήταν πρόσωπα που λογίζονται εμπορικάως σχετιζόμενα με τους προμηθευτές, ήταν εύλογη και επιτρεπτή με βάση το Νόμο.

Οι αιτητές δεν ενήργησαν στις δηλώσεις τους προς το Τελωνείο με κακή πίστη και δεν υπάρχει τίποτε το σχετικό ενώπιον του Δικαστηρίου που να υποστηρίζει το αντίθετο. 5

Ενόψει της κατάληξης του Δικαστηρίου ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει από έλλειψη δέουσας έρευνας και πιθανή πλάνη περί τα πράγματα και πλάνη περί το νόμο αναφορικά με το χρόνο της εκτίμησης και πρόσθεσης των εξόδων διαφήμισης στα εισαγόμενα εμπορεύματα, η προσβαλλόμενη απόφαση θα κηρυχθεί άκυρη. 10

(5) Η Προσφυγή Αρ. 364/86 απορρίπτεται ως αβάσιμη. Η Προσφυγή Αρ. 577/87 επιτυγχάνει. Η απόφαση που κοινοποιήθηκε στους αιτητές με την επιστολή της 16ης Ιουνίου, 1987, ακυρώνεται. 15
Καμά διαταγή για έξοδα.

Διαταγή ως ανωτέρω.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

Δημοκρατία ν. Χατζηπαντελή (Α.Ε. 827, ημερ. 25.4.89)

Χατζηπαναγή ν. Της Δημοκρατίας (Προσφυγή Αρ. 151/88, ημερ. 13.5.89) 20

A. & S. Antoniadis & Co. ν. The Republic (1965) 3 C.L.R. 673

Pavlidis ν. The Republic (1966) 3 C.L.R. 530, και κατ' έφεση (1967) 3 C.L.R. 217

Zenios ν. The Republic (1967) 3 C.L.R. 364 25

Karayiannis ν. The Republic (1984) 3 C.L.R. 420

Yiangou and another ν. The Republic (1975) 3 C.L.R. 228 και κατ' έφεση (1976) 3 C.L.R. 101

Michael ν. The Republic (1979) 3 C.L.R. 499

Georghiou ν. The Republic (1983) 3 C.L.R. 827 30

N. Σ. Πισσαρίδης Λτδ. ν. Κυπριακής Δημοκρατίας (Προσφυγή Αρ. 493/86 ημερ. 28.7.90)

Δημοκρατία ν. Γρηγόρη Θαλασσινού (1991) 3 Α.Α.Δ. 423

Maiachtou ν. Arnefti (1987) 1 C.L.R. 207

Salomon v. Commissioners of Customs and Excise [1966] 3 All E.R. 871.

P.M. Tseriotis Ltd. and Others v. Republic (1970) 3 C.L.R. 135.

Rolex Watch Co. Ltd. v. Commissioners of Customs and Excise [1956] 2 All E.R. 589.

Προσφυγές.

10 Προσφυγές για δήλωση του Δικαστηρίου ότι η απόφαση του καθ' ου η αίτηση με την οποία πληροφορούνται οι αιτητές ότι οι καταβλητέοι δασμοί των εμπορευμάτων που εισάγουν από την Λαοκρατική Δημοκρατία της Γερμανίας έχουν σαν βάση αξίας τις F.O.B. τιμές πλέον 8% δασμολογητέα έξοδα ή/και επιβάλλεται ή/και αξιώνεται δασμός και 15 έκτακτη προσφυγική επιβάρυνση £5,323.58 και £644.64 αντίστοιχα είναι άκυρη και στερημένη κάθε εννόμου αποτελέσματος.

Μ. Παπαπέτρου, για τους αιτητές.

Α. Ευαγγέλου, Ανώτερος Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους καθ' ων η αίτηση.

Cur. adv. vult.

20 ΣΤΥΛΙΑΝΙΔΗΣ, Δ. ανάγνωσε την ακόλουθη απόφαση. Οι αιτητές με τις προσφυγές αυτές ζητούν τις πιο κάτω θε-
ραπειές:-

Προσφυγή Αρ. 364/87

25 "Δήλωση ότι η απόφαση του καθ' ου η αίτηση που περιέχεται σε επιστολή του ημερομηνίας 25/2/87 (Πίνακας Α) με την οποία πληροφορούνται οι αιτητές ότι οι καταβλητέοι δασμοί των εμπορευμάτων που εισάγουν από τον προμηθευτή τους Heim Electric Export-Import από την Λαοκρατική Δημοκρατία της Γερμανίας έχουν 30 σαν βάση αξίας τις F.O.B. τιμές πλέον 8% δασμολογητέα έξοδα, είναι άκυρη και στερημένη κάθε εννόμου

αποτελέσματος."

Προσφυγή Αρ. 577/87

"Δήλωση ότι η απόφαση του καθ' ου η αίτηση που περιέχεται σε επιστολή του ημερομηνίας 16.6.87 (πίνακας Α) με την οποία πληροφορούνται οι αιτητές ότι οι καταβλητέοι δασμοί των εμπορευμάτων που εισάγουν από τον προμηθευτή τους Heim Electric Export-Import από την Λαοκρατική Δημοκρατία της Γερμανίας έχουν σαν βάση αξίας τις F.O.B. τιμές πλέον 8% δασμολογητέα έξοδα ή/και επιβάλλεται ή/και αξιώνεται δασμός και έκτακτη προσφυγική επιβάρυνση £5,323.58 και £644.64 αντίστοιχα, είναι άκυρη και στερημένη κάθε εννόμου αποτελέσματος."

Οι προσφυγές, με αίτηση των μερών και οδηγίες του Δικαστηρίου, συνεκδικάστηκαν γιατί προσβάλλουν συναφείς πράξεις και αναφέρονται στο ίδιο πραγματικό και νομικό καθεστώς.

Οι αιτητές είναι εταιρεία εγγεγραμμένη στην Κύπρο και ασχολούνται, μεταξύ άλλων, με εισαγωγή προϊόντων από το εξωτερικό.

Οι αιτητές από το 1984 εισήγαγαν τηλεοράσεις, ραδιόφωνα, συστήματα ήχου και ανταλλακτικά από την εταιρεία Heim Electric Export-Import της πρώην Λαοκρατικής Δημοκρατίας της Γερμανίας.

Τα εμπορεύματα που εισήχθησαν το 1984, 1985 και 1986 τελωνίστηκαν, πληρώθηκαν οι δασμοί και διατέθηκαν στην επιτόπια αγορά από τους αιτητές.

Στις 15 Ιανουαρίου, 1987, ο Διευθυντής του Εμπορικού Τμήματος των αιτητών, (Manager of Trading Department), συμπλήρωσε έντυπο στο οποίο ανέφερε ότι οι αιτητές ήταν οι αποκλειστικοί διανομείς των εμπορευμάτων αυτών. Στο ίδιο έντυπο κατεχώρισε ότι οι εισαγωγείς - αιτητές - ξόδεψαν για τις περιόδους 1984, 1985 και 1986 τα ποσά £3,960, £6,160 και £6,086, αντίστοιχα, για

τον ακόλουθο σκοπό: "In finding, establishing and maintaining the market for the goods."

Η αξία των εμπορευμάτων με βάση τα τιμολόγια για τα αντίστοιχα χρόνια ήταν:-

5	1984 £80,000
	1985 £57,600
	1986 £48,900

10 Ο Διευθυντής του Τμήματος Τελωνείων, (ο "Διευθυντής"), με επιστολή του ημερομηνίας 25 Φεβρουαρίου, 1987, πληροφόρησε τους αιτητές ότι οι καταβλητέοι δασμοί για τα πιο πάνω εμπορεύματα θα "γίνονται με βάση αξία F.O.B. τιμολογιακές τιμές πλέον 8% (οκτώ) πλέον δασμολογητέα έξοδα".

15 Οι δικηγόροι των αιτητών με επιστολές ημερομηνίας 27 Μαρτίου, 1987 και 23 Απριλίου, 1987, ζήτησαν αναθεώρηση της απόφασης που κοινοποιήθηκε με την πιο πάνω επιστολή, γιατί αντιπρόσωποι με προμήθεια των προμηθευτών στην Κύπρο ήταν η εταιρεία ΤΙΤΑΝΙΑ Λτδ. Οι αιτητές ήταν ο διανομέας των προϊόντων. Ήταν, επίσης, οι εισαγωγείς και με συμφωνία με τον προμηθευτή αποκλειόταν και ή περιοριζόταν η κατ' ευθεία προμήθεια των εμπορευμάτων σε άλλους εισαγωγείς στην Κύπρο. Το 8% αντιπροσώπευε την αξία της διαφήμισης που έγινε, αλλά

20 όμως, δεν αποτελούσε την ορθή βάση ή κριτήριο για δασμολόγηση. Η περίοδος 1984-86 ήταν περίοδος έντονης προβολής του εμπορικού ονόματος των τηλεοράσεων R.F.T. και ήταν δυσανάλογη με τον όγκο των εισαγωγών.

30 Οι αιτητές δεν είχαν άμεση ή έμμεση σχέση με τον αποστολέα και δεν ήταν πρόσωπα λογιζόμενα "εμπορικώς σχετιζόμενα μετ' αυτών".

Στις 16 Ιουνίου, 1987, ο Διευθυντής έστειλε επιστολή στους αιτητές, το ουσιαστικό μέρος της οποίας έχει:-

"2. Η ποσοστιαία αύξηση των 8% για τελωνειακούς σκοπούς των τιμολογιακών τιμών των τηλεοράσεων RFT, αντιπροσωπεύει, σύμφωνα με τα στοιχεία που έχετε δώσει, την από μέρους σας δαπάνη που έγινε για την διαφήμιση του αλλοδαπού εμπορικού σήματος και είναι επιβλητέα τόσο για τα εμπορεύματα που έχετε εισάξει κατά τα έτη 1984, 1985 και 1986 καθώς και για εκείνα που θα εισαχθούν στο μέλλον από τον πιο πάνω προμηθευτή.

5

3. Σύμφωνα με τα στοιχεία που υπάρχουν στο Γραφείο αυτό για τα έτη 1984, 1985 και 1986 και με βάση την πιο πάνω ποσοστιαία αύξηση των τιμολογιακών τιμών οφείλετε την καταβολή αποφευχθέντων δασμών και έκτακτης προσφυγικής επιβάρυνσης ανερχομένων στα ποσά των £5,323.58 και £644.64 αντίστοιχα, και καλείσθε όπως εντός 15 ημερών από τη λήψη της παρούσας μου καταβάλλατε αυτά τα ποσά για τακτοποίηση του όλου θέματος."

10

15

Ο δικηγόρος του Διευθυντή υπέβαλε ότι η Προσφυγή Αρ. 364/87 είναι αβάσιμη γιατί η επιστολή της 25ης Φεβρουαρίου, 1987, δεν περιέχει εκτελεστή διοικητική απόφαση ή πράξη αλλά είναι μόνο πληροφοριακή.

20

Το Άρθρο 146 του Συντάγματος δίδει στους πολίτες το δικαίωμα προσφυγής εναντίον αποφάσεων, πράξεων ή παραλείψεων σε θέματα δημόσιου δικαίου. Η αναθεωρητική δικαιοδοσία του Δικαστηρίου περιορίζεται στον έλεγχο της νομιμότητας εκτελεστών διοικητικών αποφάσεων ή πράξεων. Τα χαρακτηριστικά της εκτελεστής διοικητικής πράξης είναι:-

25

(α) Να είναι προϊόν άσκησης εκτελεστικής ή διοικητικής λειτουργίας από όργανο, αρχή ή πρόσωπο.

30

(β) Το όργανο, αρχή ή πρόσωπο να ενεργούν στη σφαίρα του δημόσιου και όχι του ιδιωτικού δικαίου.

(γ) Παραγωγή νομικών αποτελεσμάτων με άμεση νο-

μική ισχύ.

Στην απόφαση *Κυπριακή Δημοκρατία ν. Παντελή Χατζηπαντελή*, Αναθεωρητική Έφεση Αρ. 827, (Απόφαση δόθηκε στις 25 Απριλίου, 1989).

5 "Το Άρθρο 146 του Συντάγματος οριοθετεί την απο-
κλειστική αυτή δικαιοδοσία. Αυτή περιορίζεται στον
έλεγχο της νομιμότητας εκτελεστών διοικητικών πράξε-
ων, αποφάσεων ή παραλείψεων. Η πράξη, ή απόφαση
10 πρέπει να είναι αποτέλεσμα άσκησης εκτελεστικής ή
διοικητικής λειτουργίας από όργανο, αρχή, ή πρόσωπο,
να παράγει νομικά αποτελέσματα με άμεση νομική ισχύ
και να επηρεάζει δικαίωμα ή συμφέρον, προστατευόμε-
νο από Νόμο, συγκεκριμένου προσώπου κατά το χρόνο
της έκδοσης της πράξης ή λήψης της απόφασης.
15 (*George S. Papaphilippou and The Republic (Council of
Ministers)*, 1 R.S.C.C. 62· *Stelios Laoudhia and The
Republic (Minister of Interior)* 2 R.S.C.C. 119· *Eleni
Vrahimi & Another and The Republic (Attorney-
General)*, 4 R.S.C.C. 121, 123.)

20 Διοικητική πράξη ή απόφαση υπόκειται στη δικαιο-
δοσία του Δικαστηρίου τούτου κάτω από το Άρθρο
146, μόνο εάν είναι εκτελεστή. Πρέπει να είναι πράξη
με την οποία η βούληση του διοικητικού οργάνου γίνε-
ται γνωστή για ένα θέμα, πράξη που σκοπό έχει την πα-
25 ραγωγή εννόμου αποτελέσματος έναντι του διοικουμέ-
νου και συνεπάγεται την άμεση εκτέλεσή της. Το κύριο
στοιχείο της έννοιας της εκτελεστής πράξης είναι η
άμεση παραγωγή εννόμου αποτελέσματος, που συνί-
σταται στη δημιουργία, τροποποίηση ή κατάλυση νομι-
30 κής κατάστασης, δηλαδή δικαιωμάτων και υποχρεώσε-
ων διοικητικού χαρακτήρα του διοικουμένου. (*Nicos
Kolokassides and The Republic of Cyprus through the
Minister of Finance* (1965) 3 C.L.R. 542, στη σελ. 551.)"

35 Η επιστολή ημερομηνίας 25 Φεβρουαρίου, 1987, δε δη-
μιουργεί, τροποποιεί, καταλύει δικαιώματα ή υποχρεώ-
σεις των αιτητών. Δεν έχει παράγωγα έννομα αποτελέσμα-

τα με άμεση νομική ισχύ. Είναι καθαρά πληροφοριακού χαρακτήρα, στερείται εκτελεστότητας και, ως εκ τούτου, δεν υπόκειται στον αναθεωρητικό έλεγχο του Δικαστηρίου.

Η προσφυγή αυτή είναι αβάσιμη και θα απορριφθεί. 5

Οι λόγοι ακυρότητας που προβλήθηκαν για την απόφαση που περιέχεται στην επιστολή ημερομηνίας 16 Ιουνίου, 1987 και προσβάλλεται με την Προσφυγή Αρ. 577/87 είναι:-

(1) Η Διοίκηση κωλύεται να προβεί στην αναθεώρηση του δασμού λόγω του Estoppel και της αρχής της χρηστής διοίκησης. 10

2(α) Αναθεώρηση της αξίας μπορεί να γίνει μόνο με το Άρθρο 161 των περί Τελωνείων και Φόρων Καταναλώσεως Νόμων του 1967 έως 1987, (Αρ. 82/67, 57/69, 4/71, 45/73, 12/77, 104/87), (ο "Νόμος"). 15

(β) Εφαρμογή επίσης έχει το Άρθρο 188 του Νόμου.

3. Πλάνη περί το νόμο.

4. Έλλειψη δέουσας έρευνας και πλάνη περί τα πράγματα. 20

5. Υπέρβαση εξουσίας.

Η αρχή του Estoppel στο Αγγλικό Δίκαιο είναι συγγενής με την αρχή της καλής πίστης που εφαρμόζεται στο Ηπειρωτικό Διοικητικό Δίκαιο προπαντός στο πλαίσιο της ανάκλησης ευμενών διοικητικών πράξεων. Η κυριαρχική Διοίκηση που ενεργεί κατά κανόνα μονομερώς υπερέχει νομικώς των ιδιωτών. Από την αρχή της καλής πίστης προκύπτει ότι η Διοίκηση δεν δικαιούται να εκμεταλλευθεί ή ακόμη λιγότερο να δημιουργήσει καταστάσεις πλάνης, απάτης ή απειλής. 25
30

Το Ελληνικό Συμβούλιο της Επικρατείας εφαρμόζει στη Διοίκηση τη λεγόμενη αρχή του Estoppel, χωρίς βεβαίως, να την αναφέρει ρητά, όταν δέχεται ότι η Διοίκηση δεν δικαιούται, επικαλούμενη τις ίδιες παραλείψεις για τις οποίες δεν είναι υπαίτιος ο ιδιώτης, να αγνοεί μια ευνοϊκή γι' αυτόν πραγματική κατάσταση, που δημιουργήθηκε από πολύ χρόνο, και να αρνείται την υπέρ του ιδιώτη συναγωγή των οφελημάτων και νομικών συνεπειών που προκύπτουν από την κατάσταση αυτή. Η Διοίκηση παραβαίνει την αρχή της καλής πίστης προπάντων όταν ενεργεί κατά τρόπο αντίθετο προς τη δημιουργηθείσα εμπιστοσύνη του ιδιώτη, η οποία είναι αναγκαία για τη λειτουργία κάθε δημοκρατικής πολιτείας. (Βλ. Π.Δ. Δαγτόγλου "Γενικό Διοικητικό Δίκαιο" α', β' Έκδοση (1984), σελ. 132, 133, 134).

Η Διοίκηση δικαιούται να προβεί σε ανάκληση διοικητικής πράξης. Η ανάκληση δε χρειάζεται συγκεκριμένο τύπο και διέπεται από τις γενικές αρχές που καθιέρωσε η νομολογία του Διοικητικού Δικαίου. Η ανάκληση είναι ξεχωριστή εκτελεστή διοικητική πράξη με την οποία ακυρώνεται ex tunc η ανακαλούμενη πράξη ή απόφαση.

Η ανάκληση είναι εκτελεστή διοικητική πράξη που υπόκειται στην Αναθεωρητική Δικαιοδοσία του Δικαστηρίου. Με την ανάκληση εξαλείφεται η προηγούμενη πράξη. Η ανάκληση των νόμιμων διοικητικών πράξεων είναι επιτρεπτή, εφόσον δεν θίγονται δικαιώματα των πολιτών που δημιουργήθηκαν με την πράξη η οποία ανακαλείται, ή για λόγους δημόσιου συμφέροντος. Οι παράνομες πράξεις, δηλαδή, πράξεις που εκδόθηκαν κατά παράβαση νόμου και εκείνες που εκδόθηκαν με πλάνη περί τα πράγματα, μπορούν να ανακληθούν. Η ανάκληση όμως δεν επιτρέπεται ύστερα από παρέλευση μακρού χρόνου, εκτός εάν λόγοι δημόσιου συμφέροντος επιβάλλουν την ανάκληση, ή η πράξη που ανακαλείται στηρίχτηκε σε δόλια ή απατηλή ενέργεια του ενδιαφερόμενου προσώπου. Ανάκληση λόγω διαφορετικής εκτίμησης των ίδιων δεδομένων δεν είναι επιτρεπτή και η πράξη της ανάκλησης ακυρώνεται - (βλ. Σοφούλλης Χατζηπαναγή v. Της Δημοκρατίας, Υπό-

θεση Αρ. 151/88, (Απόφαση δόθηκε στις 13 Μαΐου, 1989, δε δημοσιεύτηκε ακόμα)).

Με βάση τα στοιχεία ενώπιον του Δικαστηρίου, είναι πρόδηλο ότι η αρχική δασμολόγηση των εμπορευμάτων - η εκτίμηση της αξίας - ήταν λανθασμένη και, ως εκ τούτου, αντίθετη με τις νομοθετικές πρόνοιες. Η πράξη που προσβάλλεται είναι ανάκληση παράνομων διοικητικών πράξεων.

Για τις αρχές του Διοικητικού Δικαίου που διέπουν την ανάκληση των παράνομων διοικητικών πράξεων αναφορά μπορεί να γίνει, μεταξύ άλλων, στις πιο κάτω υποθέσεις: *A. & S. Antoniadēs & Co. and The Republic of Cyprus, through The Minister of Finance* (1965) 3 C.L.R. 673, σελ. 683, 684· *Pavlidēs v. The Republic* (1966) 3 C.L.R. 530, σελ. 549-551 και κατ' έφεση (1967) 3 C.L.R. 217, 228· *Zenios v. The Republic* (1967) 3 C.L.R. 364, σελ. 371, 372· *Karayiannis v. The Republic* (1984) 3 C.L.R. 420, σελ. 433, 434· *Nicolas Yiangou and Another v. The Republic (Minister of Commerce and Industry)* (1975) 3 C.L.R. 228, σελ. 243, 244 και κατ' έφεση (1976) 3 C.L.R. 101, σελ. 105-108· *Michael v. The Republic* (1979) 3 C.L.R. 499, σελ. 501, 502· *Georghiou v. The Republic* (1983) 3 C.L.R. 827 σελ. 837-840. Στην υπόθεση *Yiangou* (ανωτέρω), στις σελ. 105-106, η Ολομέλεια του Ανωτάτου Δικαστηρίου είπε:-

"The revocation of an unlawful administrative act is a course lawfully open to the administration and it is based on the notion of the preservation of legality; the relevant principles are to be found in Stasinopoulos on the Law of Administrative Acts (1951), at pp. 398-399; and it is useful to refer, too, to the decisions of the Council of State in Greece in cases 796/1964, 1750/1965, 1531/1966, 3027/1967 and 458/1968; in particular in the decision in case 3027/1967 the following are stated as regards the revocation of unlawful administrative acts:-

'... η ανάκλησις, και παρανόμου έτι διοικητικής πράξεως δεν είναι επιτρεπτή μετά την πάροδον ευλόγου χρό-

5 νου, κρινομένου κατά τας εκάστοτε συνθήκας, εάν εξ αυτής παρήχθη πραγματική κατάσταση προστατευτέα εν όψει των αρχών της χρηστής Διοικήσεως, πλην εάν αυτή προεκλήθη δι' απαιτηλής ενεργείας του ενδιαφερομένου ή δεν ετηρήθη υπ' αυτού όρος τεθείς εν αυτή με την επιφύλαξιν της ανακλήσεως ή συντρέχη λόγος δημοσίου συμφέροντος.'

10 ('... the revocation of even an unlawful administrative act is not permissible after the lapse of a reasonable period of time, to be judged in the light of the circumstances of each case, if there has been created from the beginning a situation needing protection on the basis of the principle of proper administration, unless the unlawful administrative act has been caused by fraudulent conduct of the person concerned or there has not been observed by him a condition included in the act subject to the reservation that there might be revocation or there exist reasons of public interest').

20 As is stressed in the passage just quoted above, when there exist reasons of public interest an unlawful administrative act may be revoked even after the lapse of reasonably long time, and this is to be found, also, in other decisions of the Greek Council of State, such as those in cases 424/1932, 425/1932, 1750/1965 and 3169/1968.

30 What is ' a reasonable period of time' is a matter which, as pointed out in the decision of the Council of State in Greece in case 1026/1966, depends on the circumstances of each particular case; and the relevant criteria have been set out by the said Council in its decision in case 518/1956; whether or not the time which has elapsed is reasonable is a matter for the Court to decide (see, in this respect, the decisions of the same Council in cases 47/1963, 55/1963 and 430/1964)."

35 (Βλ. Ν.Σ. Πισσαρίδης Λτδ. και Κυπριακής Δημοκρατίας, μέσω Του Διευθυντή Τελωνείων, Υπόθεση Αρ. 493/86,

(Απόφαση δόθηκε στις 28 Ιουλίου, 1990, δε δημοσιεύτηκε ακόμα)).

Στην απόφαση *Κυπριακή Δημοκρατία και Γρηγόρη Θαλασσινού* (1991) 3 Α.Α.Δ. 423 το Δικαστήριο είπε:-

"..... Ειδικότερα είναι νόμιμη και επιτρεπτή η ανάκληση όταν μάλιστα πρόκειται περί πλημμελούς πράξεως που προκλήθηκε από εκείνο υπέρ του οποίου εξεδόθη εκτός εάν μεταξύ άλλων ο ωφελούμενος από αυτή 'διατελεί εν καλή πίστει, ότι δηλαδή δεν είχε προκαλέσει ούτος την πλημμελή πράξιν δι' ενεργείας απατηλής."

Το Άρθρο 161 του Νόμου είναι πανομοιότυπο με το Άρθρο 260 του Αγγλικού Customs and Excise Act, 1952. Σύμφωνα με τις πρόνοιες του άρθρου αυτού, όσες δεν είναι ασύμφωνες και αντίθετες προς το Σύνταγμα, θέμα το οποίο δεν εγείρεται στην παρούσα υπόθεση, σε περίπτωση που αναφύει διαφορά εάν οφείλεται οποιοσδήποτε δασμός ή το ποσό τούτου, ο ενδιαφερόμενος μπορεί σε τρεις μήνες από την πληρωμή του δασμού να ζητήσει να παρατεμφθεί το ζήτημα σε διαιτησία, ή να υποβάλει αίτηση στο αρμόδιο Δικαστήριο για απόφαση για το ποσό του πληρωτέου, σύμφωνα με το Νόμο, δασμού.

Το άρθρο αυτό δεν έχει εφαρμογή στην παρούσα περίπτωση και ούτε εκινήθη ο μηχανισμός της διαιτησίας. Οι πρόνοιές του όμως δεν αποκλείουν την ανάκληση προηγούμενης πράξης από τη Διοίκηση.

Ο δικηγόρος των αιτητών ισχυρίστηκε ότι έπρεπε να εφαρμοστούν οι πρόνοιες του Άρθρου 188. Το Άρθρο 188 δημιουργεί ποινικά αδικήματα και προβλέπει για τις συνέ-

5 πειές τους. Καμιά επιρροή δεν ασκεί στην παρούσα υπόθεση ούτε είναι υποχρεωτική για το κράτος η εφαρμογή του. Η ποινική δίωξη αποφασίζεται, με βάση το Σύνταγμα, από το Γενικό Εισαγγελέα και το Δικαστήριο κανένα έλεγχο δεν μπορεί να ασκήσει στην εκτέλεση των καθηκόντων του Γενικού Εισαγγελέα, ο οποίος στην παρούσα υπόθεση δεν έχει αναμειχθεί.

10 Η Δημοκρατία της Κύπρου προσχώρησε με Απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου υπ' αριθμό 10.142 ημερομηνίας 10 Δεκεμβρίου, 1970, στη Σύμβαση περί Εκτιμήσεως της Αξίας των Εμπορευμάτων για Τελωνειακούς Σκοπούς, η οποία δημοσιεύτηκε στην Επίσημη Εφημερίδα της Δημοκρατίας Αρ. 970, ημερομηνίας 27 Οκτωβρίου, 1972, σελ. 739 και 758-761.

15 Η Σύμβαση αυτή έχει αυξημένη ισχύ έναντι της εσωτερικής νομοθεσίας που, στην έκταση που η εσωτερική νομοθεσία έχει διαφορά, εκτοπίζεται και εφαρμόζεται η Σύμβαση. (Βλ. *Malachtou v. Armefti* (1987) 1 C.L.R. 207.)

20 Το Άρθρο 159 του Νόμου και το Πρώτο Παράρτημα αναφέρονται στην αξία εισαγομένων εμπορευμάτων, στην εκτίμηση της αξίας εισαγομένων εμπορευμάτων και την καταβολή των κατ' αξία (ad valorem) πληρωτέων δασμών. Αποτελεί replica του Άρθρου 258 του Αγγλικού Νόμου του 1952, αλλά έχει ελαφρές διαφορές από τη Σύμβαση.
25 (Βλ. *Salomon v. Commissioners of Customs* [1966] 3 All E.R. 871).

Αναφορικά με το χρόνο που ο δασμός είναι πληρωτέος το Παράρτημα II, Ερμηνευτικές Σημειώσεις στον ορισμό της αξίας, Προσθήκη στο Άρθρο 1, προβλέπει:-

30 "Note 1.

'The time when the duty becomes payable' referred to in paragraph (1) of Article I may, in accordance with the legislation of each country, be either the time at which the entry is presented or registered, the time of payment

of customs duty or the time of clearance."

Ο χρόνος εκτίμησης της αξίας και πληρωμής του δασμού είναι ο χρόνος της κατάθεσης της διασάφησης σύμφωνα με το Άρθρο 24 του Νόμου και ή ο χρόνος μεταφοράς των εμπορευμάτων από την αποθήκη αποταμίευσης - Άρθρα 77 και 79. (Βλ. *P. M. Tseriotis Ltd. and Others v. Republic (Minister of Finance)* (1970) 3 C.L.R. 135, σελ. 145.)

5

Η αξία των εμπορευμάτων είναι η αξία που έχουν C.I.F στη χώρα προελεύσεως στον ουσιώδη χρόνο στην ελεύθερη αγορά. Οι παράγραφοι 2 και 5 του Πρώτου Παραρτήματος στο Άρθρο 159 προβλέπουν:-

10

"2. Πώλησις εν τη ελευθέρα αγορά μεταξύ αγοραστού και πωλητού ανεξαρτήτων αλλήλων, προϋποθέτει:-

15

(α) ότι η μόνη αντιπαροχή είναι η τιμή και

(β) ότι η τιμή ουδόλως επηρεάζεται εξ εμπορικής, οικονομικής ή ετέρας τινός σχέσεως, συμβατικής ή άλλως πως, υφισταμένης μεταξύ του πωλητού ή οιοδήποτε προσώπου μετ' αυτού εμπορικώς σχετιζομένου και του αγοραστού ή οιοδήποτε μετ' αυτού εμπορικώς σχετιζομένου προσώπου (εξαιρέσει της σχέσεως της δημιουργουμένης εξ αυτής ταύτης της πωλήσεως) και

20

(γ) ότι ο πωλητής ή οιοδήποτε μετ' αυτού εμπορικώς σχετιζόμενον πρόσωπον ουδέν μέρος του προκύπτοντος εκ μεταγενεστερας πωλήσεως, ετέρας διαθέσεως ή χρήσεως των εμπορευμάτων ποσού θα αποκομίση αμέσως ή εμμέσως.

25

5. Δύο πρόσωπα λογίζονται εμπορικώς σχετιζόμενα, εάν αμέσως ή εμμέσως εκάτερον τούτων κέκτηται συμφέρον εν τη επιχειρήσει ή περιουσία του ετέρου ή αμφοτέρω κέκτηνται κοινόν συμφέρον εν οιαδήποτε επιχειρήσει ή περιουσία ή εάν τρίτον τι πρόσωπον κέ-

30

κτηται συμφέρον εν τη επιχειρήσει ή περιουσία αμφοτέρων."

5 Η αξία αλλοδαπού εμπορικού σήματος για εμπορεύματα που εισήχθησαν με αλλοδαπό εμπορικό σήμα λαμβάνεται υπόψη στον καθορισμό της αξίας των εισαγομένων εμπορευμάτων για σκοπούς επιβολής δασμού. Το ποσοστό των εξόδων της διαφήμισης στο εσωτερικό, που αντανάκλαται στην αύξηση της αξίας των εμπορευμάτων, λαμβάνεται υπόψη.

10 Στην υπόθεση *Rolex Watch Co. Ltd. v. Commissioners of Customs and Excise* [1956] 2 All E.R. 589 οι παραπονούμενοι εξόδευσαν για τη διαφήμιση των Ελβετικών ρολογιών στην Αγγλία 17.5% της αξίας των εμπορευμάτων δηλαδή £39,000 για αγορά αξίας £212,000. Επιβλήθηκε σ' 15 αυτούς αύξηση του δασμού κατά 12.5% την οποία επλήρωσαν. Η υπόθεση παραπέμφθηκε με βάση το Άρθρο 260, που είναι αντίστοιχο του Άρθρου 161 του Νόμου μας, σε 20 Δικαστήριο και από το Εφετείο στην πιο πάνω υπόθεση. Δεν προστίθεται απαραίτητα το σύνολο του ποσού της εσωτερικής διαφήμισης. Όλοι οι παράγοντες σε κάθε υπόθεση πρέπει να ερευνώνται και να λαμβάνονται υπόψη.

25 Η κατάληξη του Δικαστηρίου που επικυρώθηκε από το Εφετείο ήταν:-

30 "...If I am asked to do my best to assess in accordance with Sch. 6 that particular matter, namely, the cost of advertising, it is not in the price. The evidence indicated to me that it ought to be in the price, and I think it fair and proper that it should be added to the price. When I am asked to say that it should be 17 1/2 per cent., I do not agree. When I am told that for a period of years it has been accepted and paid as 12 1/2 per cent., I still think it is too much. The conclusion to which I have 35 come, having considered all the facts and decided on the facts of this case in accordance with Sch. 6, is that the

additional uplift should be ten per cent."

Ο Δικαστής Parker στη σελ. 594 είπε:-

"To my mind, it is not in every case (as indeed the learned judge said) that advertising expenditure of this sort will result in an uplift; still less that it will result in an uplift arrived at by a purely mathematical calculation, applying the full amount of the advertising expenditure to the full amount of the purchases."

5

Το Δικαστήριο υιοθετεί το πιο πάνω απόσπασμα της απόφασης *Rolex*, (ανωτέρω), το οποίο εκφράζει την ορθή νομική θέση με βάση την οποία πρέπει να κριθεί η παρούσα υπόθεση.

10

Οι αιτητές με σύμβαση ήταν οι αποκλειστικοί διανομείς στην Κύπρο έστω και αν οι αποκλειστικοί αντιπρόσωποι ήταν η εταιρεία TITANIA Λτδ.

15

Οι αιτητές είχαν με εξουσιοδότηση ξοδεύσει τα ποσά που έχουν αναφερθεί για τη διαφήμιση στο εσωτερικό των εμπορευμάτων που εισήχθηκαν. Ο Διευθυντής, τρία, δύο και ένα χρόνο, αντίστοιχα, μετά την εισαγωγή προέβηκε σε μια απλή πράξη, την πρόσθεση του ποσοστού 8%, που είναι το σύνολο των εξόδων διαφήμισης για κάθε χρόνο έναντι της τιμολογιακής αξίας των εμπορευμάτων.

20

Τα έξοδα διαφήμισης έγιναν, όπως φαίνεται, μετά από ορισμένες εισαγωγές. Ο Διευθυντής δεν ερεύνησε και, πρόδηλα, περιέπεσε σε πλάνη περί τα πράγματα αναφορικά με τον ουσιώδη χρόνο εκτίμησης της αξίας των εμπορευμάτων και τον ουσιώδη χρόνο που ξοδεύτηκαν τα χρήματα για τη διαφήμιση. Δεν ερεύνησε την έκταση που η διαφήμιση αντανακλούσε ή επηρέαζε τις τιμές των εμπορευμάτων.

25

Η θέση του Διευθυντή ότι οι αιτητές, με βάση τη δήλωσή της 15ης Ιανουαρίου, 1987, ήταν πρόσωπα που λογίζονται εμπορικά σχετιζόμενα με τους προμηθευτές, ήταν εύλογη και επιτρεπτή με βάση το Νόμο.

30

Οι αιτητές δεν ενήργησαν στις δηλώσεις τους προς το Τελωνείο με κακή πίστη και δεν υπάρχει τίποτε το σχετικό ενώπιον του Δικαστηρίου που να υποστηρίζει το αντίθετο.

- 5 Ενόψει της κατάληξης του Δικαστηρίου ότι η προσβαλλόμενη απόφαση πάσχει από έλλειψη δέουσας έρευνας και πιθανή πλάνη περί τα πράγματα και πλάνη περί το νόμο αναφορικά με το χρόνο της εκτίμησης και πρόσθεσης των εξόδων διαφήμισης στα εισαγόμενα εμπορεύματα, η προσβαλλόμενη απόφαση θα κηρυχθεί άκυρη.
- 10

Η Προσφυγή Αρ. 364/86 απορρίπτεται ως αβάσιμη.

Η Προσφυγή Αρ. 577/87 επιτυγχάνει. Η απόφαση που κοινοποιήθηκε στους αιτητές με την επιστολή της 16ης Ιουνίου, 1987, ακυρώνεται. Καμιά διαταγή για έξοδα.

- 15 *Προσφυγή Αρ. 364/86 απορρίπτεται. Προσφυγή Αρ. 577/87 επιτυγχάνει. Καμιά διαταγή για έξοδα.*